

26.339

„Յե՛կ տե՛ս դու՛րս և գա՛լիս, վո՛ր
 ա՛յնպես, ի՛նչպես ա՛ռխա՛սում ե՛ն
 մե՛ր Բե՛զնե՛ցուկի ընկե՛րճե՛րը, ա՛յն-
 պե՛ս, ի՛նչպես սլա՛յֆա՛րում ե՛ն ճը-
 րա՛նք ի՛րե՛նց կոլխո՛ղճե՛րը ա՛մբա-
 պնդե՛լու հա՛մա՛ր, ա՛յնպե՛ս էլ պե՛տ
 և ա՛ռխա՛սե՛նք մե՛նք բոլո՛ւր, ա՛մե՛ն
 մի ա՛ղճի՛վ կոլխո՛ղճի՛կ: (Հա՛մա-
 միա՛ւք. հա՛րվա՛ծ ա՛յլ ի՛ն կոլխո՛ղճի՛կ-
 ճե՛րի հա՛մա՛գումա՛րի դի՛մումից):

ՄԻՋԻՆ ՎՈԼԳԱՅԻ ՄՏԿԱՅԱՆԻ
 ԲԵՋԵՆՉՈՒԿԻ ՄՏԿԱՅԱՆԻ
 ԳՈՐԾՈՒՆԵՅՈՒԹՅԱՆ ՌԱՅՈՆԻ
 ԿՈԼԽՈՋՆԻԿ ՀԱՐՎԱԾԱՅԻՆՆԵՐԻ
 ՆԱՄԱԿԸ

ԸՆԿ. ՄՏԱԼԻՆԻՆ

334.6
 5-73

1933

3APR
 БССТКА

334.6 0 1 JUL 2013

Մ-73

26.339

195 JAN 1910

ՄԻՋՆԻՆ ՎՈՂԳԱՅԻ ԲԵԶԵՆՉՈՒԿԻ ՄՏ ԿԱՅԱՆԻ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՑՈՒԹՅԱՆ ՌԱՅՈՆԻ ԿՈՒՆՈՋՆԻԿ – ՀԱՐ
ՎԱԾԱՅԻՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ

ԸՆԿ ՍՏԱԼԻՆԻՆ ԳՐԱԾ ՆԱՄԱԿԸ *)

Թանգադին բարեկամ և ընկ. Ստալին:

Յերբ մենք կարդացինք կոլեկտիվի հարվա-
ծայինների համաժողովին համագումար
ընթացող առաջադրած ձեր ճանաչման, մոլորեղ գույ-
նը շոշափել էյինք նաև ձեզ գրած մեր նամակը,
ուղղում էյինք իսկույն ձեզ պատասխանել: Սա-
կայն մի փոքր մտածելուց հետո, մենք վճռե-
ցինք սպասել ցանքի աճարտություն: Այժմ մենք
ուղղում ենք ձեզ հայտնել, վեր մենք գարնանա
ցանն ամբողջովին աճարտել ենք մայիսի
12-ին: Ցանել ենք 35.000 հեկտար, անցյալ
գարնանից 2.000 հեկտարով ավելի: Յեղանակնե-
րը նպաստավոր չեյին, բայց և այնպես մենք
չառ չուտ աճարտեցինք ցանքը: Ստանձին կոլ-
եկտիվներ ցանքն աճարտել են մինչև մայիսի 1-ը
և 4-ը: Մինչև 12-ը ցանեցին բոլորը:

Ցանքային ստանդարտությունը, մեզ աջողվեց
ընդարձակել ավելի կարճ ժամկետներում, վո-

*) Հրապարակված է „Գրավա“ թերթում և հաղորդված
ԱՀԳ միջոցով հրճատած ձևով:

բովհեան մեր կոյնոյները սովորել են արելի լավ կնամակերպել աշխատանքը: Բրիգադներըն ամբողջովին են, ամեն մի բրիգադ ունի իր պլանը, իր հողը, մշտական մարդիկ: Բրիգադներն ընտրվել են արելի լավ, նրանք ավելի են փորձվել, մենք բոլորս էլ մի տարով մեծացել ենք, ավելի փորձվել:

Այդ նշանակում է, արդյոք, թե մեզ մոտ կոյնոյններում յոդրության դեմ մղվող պայքարն արդեն ավարտվել է: Վոչ, դաժան պայքարը դեռ հաղկավոր է: Ցանքի առթիվ մեզ մոտ առաջ յեկավ վորակի համար մղվող պայքարի մի ուրիշ ձև է՝ փոխադարձ սոուզումը: Այժմ, յեթե մեկն առաջ է անցնում, դա իրոք աշխատանքի բարձր տեմպերի է վորակի համար ելինում: Կոյնոյնիկները հետզհետե սկսում են հասկանալ իրենց անձնական շահերի սերտ կապը կոյնոյի շահերի հետ:

Ներկա տարին վորակի տեսակետից մենք համարում ենք բեկման տարի: Դուք ձիշտ ասացիք, ընկեր Ստալին, վոր առաջիկա յերկու-յերեք տարում բոլոր կոյնոյնիկները կաբող են դառնալ ուեոր: Ձեր այդ լոգունդը մեծ ուրախություն է աշխուժություն մտքեց մեր սրտերի մեջ: Յերբ մենք սկսեցինք քննել ձեր հարցը և հայտնել մեր տարափորությունները, այն ժամանակ դեռ չլախնալած կույակները տարածում էին այսպիսի լուրեր՝ թե բոլշևիկները ներառահամար են ուղում ձեզ ունեորդարձնել, վոր պեսպի հետո ապակույակացեն, ինչպես մեզ ա-

պակույակացրին: Սակայն այդ ագիտացիան մեր մեջ միայն ծիծաղ չարժեց:

Ձիշտն ասած, մենք հույս ունենք, ընկեր Ստալին, ունեոր դառնալ վոչ թե յերկու յերեք տարի հետո, այլ մոտակա մեկ - յերկու տարում:

Մենք այս տարի ցանել ենք բացառապես զտված սերմեր, մտքեց ենք խոտացանման գիտական ցանքաշարձանաություն: Այժմ մենք ըստ ամենայնի կարող ենք հաշվի առնել ագրոնոմիական գիտության և տեխնիկայի ցուցումները: Մեր կողմերում կոլեկտիվացումից առաջ ագրոնոմները տասնյակ տարիներ քարոզում էին խոտ ցանելը և ապացուցում էին դրա ոգուտը, բայց մուժիկները շատ դժվարությամբ էին համաձայնում: Կուլակներն արելի լավ էին համարում շահագործել եժան բանվորական ուժը և վարել գիշատիչ տնտեսություն, իսկ միջակ և չքավորն իրենց հողի փոքրիկ կտորով խոտերի և գիտական փորձերի գյուլի չուսնեցին: Իսկ այժմ մեզ մոտ կուլտուրական խոտերով ցանված են հաղաբավոր հեկտարներ: Այժմ գիտության և սոցիալիստական դաշտերի միջև արգելք չկա:

Մեր բարեկեցության արագ աճման գործում մեզ հաջատ ներշնչողը - դա կուսակցության կենտկոմի և կառավարության վորոշումն է հասցը պետությանը հայթայթելու մասին: Այդ վորոշման մեջ գլխավորն այն է, վոր նա կոլխոզի ամբողջ տնտեսական կյանքը դնում է ամուր

«եւեբրի վրա: Վաղորոք կարելի չէ ամեն ինչ
հաշվել և նախատեսել: Պլաններն ավելի ունի
և պարզ են դառնում: Այժմ յեթե վատ ես աշ-
խատել, ուրիշին չես կարող մեղադրել, այլ մի-
այն ինքի քեզ: Այդ վորոշումը շատ է վոգեկո-
րում առաջավոր կոլեկտիվներին և շատ ոգնում է
հետամնացներին:

Դուք կոլեկտիվի հարվածայիններին համա-
գումարում շատ ճիշտ ապացիք, վոր այժմ ամեն
ինչ կախված է մեղանից: Վորպեսզի դառնանք
ունեւոր և դարձնենք կոլեկտիվներն ամբողջու-
րով չեղելի, պահանջվում է մեկայն մի բան՝ աշ-
խատել աշխատարար, բաժանել կոլեկտիվին յե-
կամուսներն ըստ աշխատանքի, պահպանել
կոլեկտիվին բարիքը, կառարել մեր բանվորա-
գյուղացիական կառավարութեան առաջա-
դրանքները և կոլեկտիվից դուրս փնտրել այն-
տեղ սոցոսկաժ կուլակներին և յենթակուլակ-
ներին: Պայմանը հասարակ է և պարզ: Սակայն
նա մեզ մոտ ամեն տեղ չի կատարվում: Ինչո՞ւ:
Մենք շատ անգամ ենք մտածել այդ մասին
և դատում ենք միայն մի բան — մասնա-
վոր սեփականատիրական սովորութեւնները:
Հեշտ չէ բաժանվել սարկական սովորութեւննե-
րից, վորոնք կարմակերպվել են դարերով: Այդ
սովորութեւնները — հին ձեռն ապրելը և մեկը
մյուսի վրեժը թշնամին եր, այդ սովորու-
թեւնները դեռ ևս զգացվում են կոլեկտիվներում:
Հենց դրանց վրա չէ հիմնվում կուլակը: Հիրա-

վի, ինչպես կարող է մեզ լուրջ մնա՞ հասցնել
և խոչնդոտ հանդիմանալ կուլակը, վորին մենք
ջարդեցինք և ջարդ ու փշուր անինք: Մենք կար-
ծում ենք՝ հենց այն պատճառով, վոր նա հեն-
վում է սեփականատիրական այդ հին սովորու-
թեւնների վրա, վորոնք դեռ չեն վերացվել կոլ-
եկտիվների կողմից: Հարկավոր է ձեզ ասել,
վոր կուլակը դեռ վայր չի դրել ղեներ: Վո՛չ,
կուլակը սոսկայի դիմադրութեւն է ցույց տա-
լիս: Մենք խփում ենք նրան ճակատից, իսկ նա
փորձում է մեր թիկունքն անցնել: Կուլակը բաց
չի թողնում վո՛չ մի դեպք՝ վնասելու կոլեկտիվին:

Վո՛չ, կոլեկտիվներում դեռ ամբողջովին չեն
վերացվել հին սեփականատիրական սովորու-
թեւնները: Սակայն վերագարձ չկա դեպի հինը:
Վերագործնալ հին, — դա նշանակում է վո՛չ
միայն վերագործնալ կոլեկտից դեպի կուլակա-
յին սարկութեւնը, դեպի կալվածատերը — կա-
պտալիստը: Կոլեկտիվ գյուղացին արդեն ա-
մուր է կանգնած, կոլեկտից վո՛չ վոր չի հե-
ռանում: Ընդհանրապէս, մենք ունենք մենա-
նաշնտեսների ահագին ձգտում դեպի կոլեկտի-
վները: Այս դարնանը ՄՊՖՎ անվան կոմունային
արվել է 460 դիմում մենաշնտեսների կողմից,
չ. 2 «Գիղգանա»-ին տրվել է 100 դիմում, Կոմիտե-
տերնի անվան կոլեկտիվն՝ 100 դիմում և այլն:

Կոլեկտիվներն իրենք ավելի ու ավելի յեն
սկսում հասկանալ մի հասարակ ճշմարտու-
թեւն, — ամեն ինչ կախված է մեղանից: Դա

արդեն անդրադարձավ ներկա դարձանացանի արդյունքների վրա:

ՄՏ կայանի Քաղբաժինն ահագին ոգնութուն ցույց տվեց Կանուկեկային, ինչպես և մեր բոլոր կոլխոզներին: Յեթե մենք անցյալ նամակում չնորհակալուժյուն եյինք հայտնում ձեզ և բոլրեկիյան կուսակցության Կենտրոնական Կոմիտեյին, ՄՏ կայաններին կից քաղբաժիններ կաղմակերպելու մասին՝ վորոյման համար, մենք այդ անում եյինք ասն պատճառով, վոր զգում եյինք քաղաքից-կուսակցության կողմից անմիջական ոգնության անհրաժեշտությունը: Մենք հասկանում եյինք, վոր քաղբաժինները բուն են մեզ այդ ոգնությունը: Առաջին նամակից հետո անցած ժամանակամիջոցում, մենք հնարավորություն ունեյինք համոզվելու գործով, թե ինչ ահագին նշանակութուն ունի Քաղբաժինը մեզ համար: ՄՏ կայանը Քաղբաժնի հետ, - այդ բոլորովին ուրիշ կաղմակերպություն է:

Առաջին Քաղբաժինը ոգնեց մեզ զաւել կոլխոզները խորթ և ալլասերովոյ տարրերից և հաղթահարել կուլակային ղեմադրությունը ցանքին: Սակայն քաղբաժնի աշխատանքը դրանով չսահմանափակվեց: Չկա կոլխոզի կյանքի մի այնպիսի կողմ, ուր չթափանցեր քաղբաժինը, և ամենուրեք նա թողնում է իր ազդեցությունը: Այդ զգացվեց մեկեն: Այժմ կոլխոզներում առաջ յեկող նախաձեռնությունն իրացվում է քաղբաժնի միջոցով: Այժմ մարդիկ ամեն

գործով զնում են քաղբաժին: Հենց յերեկ «Կոմունիզմի ուղի» կոլխոզի կոլխոզնիկուհիները յեկան քաղբաժին և հաղորդեցին նախագահի վատ աշխատելու մասին: Նրանց հետ կոլխոզ մեկնեց քաղբաժնի պետը, ստուգեց ամեն ինչ, իրոք հարկ յեղավ վերընարել նախագահին և նույնիսկ վտարել կուսակցությունից:

Մեր կոմունիստները, թող նրանք չնեղանան, իրենց կոչման բարձրութ. վրա միշտ չեն լինում: Այժմ քաղբաժինը նրանց վեչից քաշեց: Կենդանացավ կոլխոզային բջիջների աշխատանքը: Նրանք րնդհուպ զբաղվեցին արտադրությամբ: Սմեն մի բրիգադում կա կուսակցական կաղմակերպիչ: Կոմունիստի հեղինակությունը կոլխոզում աճեց: Նրանք արտադրության մեջ առաջ են գնացել: Քաղբաժնի աշխատանքում մենք առանձնապես պարզ կերպով զգացինք կուսակցության անմիջական ոգնությունը, համատարբիմ ձեռքը: Մենք գտնում ենք, վոր ՄՏ կայանը քաղբաժինների ոգնությամբ ել ավելի կդառնա կոլխոզային շինարարության կաղմակերպող, տնտեսական կենտրոնը: Մենք յավ հասկանում ենք, վոր այդ հարցերը կարելի չէ վճռել, հաշվի առնելով վոչ մեկայն մեր Բեզենչուկի ՄՏ կայանի և մեր քաղբաժնի փորձը:

Մենք ավարտեցինք ցանքը: Սակայն դրանով չենք ուղում բավականանալ: Մեր առաջ դեռ չատ աշխատանք կա: Նախ և առաջ հարկավոր է ցել անել, վորին մենք արդեն ձեռնա-

մուկ ենք յեղել: Մայիսի վերջին հուլիս ու
նենք ալարաւի ցելը:

Միաժամանակ կակսենք շարքացան բույսե-
րն քաղհանը, իսկ ուր հարկավոր է՝ նաեւ հա-
կերավոր բույսերինը: Նախորոք կ'աւարտա-
վենք բերքահատիւներն: Անտարակույս՝ մենք
բերքահատաւոր կկատարենք այնքան կազմակերպ-
ված, քան անցյալ տարի: Սակայն դիտարկեն
այն է, վոր հարկավոր է այժմ այնպէս անել,
վոր վոչ մի հացահատիկ դուր չկորչի:

Վերջում շոշափենք ձեր ուղղումը մեր առա-
ջին նամակի առթիւ:

Դուք ասացիք, վոր մենք թերազնահատել
ենք շարքային կոլխոզնիկի աշխատանքը:
«Գործարանները և Փարբիկաները, շախտաները
և յերկաթուղիները, կոլխոզները և սովխոզները
առանց աղմուկի կառուցող, կյանքի բոլոր բա-
ժիւնները ստեղծող, ամբողջ աշխարհին կերա-
կրող և հագցնող բանւորներ և գյուղացիներ, —
ահա թե ովքեր են նոր կյանքի իսկական հերոս-
ները և «ստեղծագործողները», ասացիք դուք, —
և դրան մենք միանգամայն համաձայն ենք: Մենք
իրոք թույլ տվինք սխալ: Աշխատելով ամեն ուր
վորք գործում, մենք դրանով իսկ մասնակցում
ենք սոցիալիզմի մեծ շինարարութեանը: Մենք
Խորհրդային Միութեան բոլոր բանվորներին և
կոլխոզներին հետ միասին վերանորոգում ենք
կյանքը, փոփոխութեան ենք յենթարկում մեզ:
Սակայն մենք հաճախ չենք նկատում այն մեծ

փոփոխութեանները, վորոնք տեղի յեն ունե-
նում ամեն քայլափոխում:

Ձե՞ վոր, յեթե համեմատելու յինենք մեր
գյուղերը, նույնիսկ արտաքուստ, ինչպիսի տեսք
ունեն նրանք այժմ և ինչպիսի տեսք ունեցին
հինգ տարի առաջ, տարբերութեանը մեծ է:

Գյուղում առաջ են յեկել նոր չտեսնված
շենքեր՝ կոլխոզային տնտեսներ, անասնաբակեր,
խոզանոցներ, մեքենաներ, նոր դպրոցներ, ման-
կամասեր: Մարդիկ սկսել են աշխատել և ապ-
րել նոր ձեռով, իրերին ցույց են տալիս նոր վե-
րաբերմունք: Մարդիկ ել փոխվել են: Գյու-
ղում յերբեք չեն յեղել այնքան դրապետ մար-
դիկ, վորոնք կարողանային ջոկել բարդ հաշիվ-
ները, պլանները: Յեւ ի՞նչ ձգտում գեալի ու-
սումը: Գրագիտութեանը, ուսումը դարձել են
անհրաժեշտութեան: Իրենց գոյութեան մի քա-
նի տարում կոլխոզներն արդեն տվել են իրենց
չարքերից բաւական ընդունակ, գործարար կո-
փունարներ, կուլտուրական գործատեւեր: Նը-
րանք այնքան յեն շատանում, նրանք շարունակ
աճում են:

Գյուղական կիներ աննախնայեաց բարձրու-
թեան հասաւ: Կանանց մեջ կան կոլխոզների գե-
կավարներ, բրդագաւիրներ, տրակտորիստներ,
մեխանիկներ: Այո, մենք կառուցում ենք մեծ
կյանք և մեր գործի ամբողջ վեհութեանը միշտ
չենք նկատում:

Ըստ ամենայնի ընդունում և հալանու-
թեան ենք տալիս ձեր ուղղումին մեր նամակի

առթիւ: Սակայն, ընկեր Ստալին, համաձայն-
վեցեք նաև մեր ուղղման հետ: Բանվորները և
գյուղացիներն առանց աղմուկի, մեծ, հերոսա-
կան գործ են կատարում: Սակայն նրանք այդ ա-
նում են յենիսյան կուսակցութեան ղեկավարու-
թյամբ, ձեր, ընկեր Ստալինի, ղեկավարու-
թյամբ: Մենք չպետք է նվազեցնենք և չենք ու-
զում նվազեցնել ղեկավարութեան մեծ ուժը և
նրա հեռաժողովուն: Մենք զգում ենք նրան
ամենուրեք աշխատանքի մեջ: Մենք տեսնում
ենք, թե նա մեր առաջ ինչ ուղիներ է հար-
թում:

Մեր հեղափոխութեան վեհութիւնը կայա-
նում է նաև նրանում, մեր հեղափոխութիւնը
ղեկավարութեան քաջաց աջակից հակառակի,
ինչպիսին է Վլադիմիր Իլյիչ Լենինը, ինչպիսին
էր դուք, նրա ամենահավատարիմ զինակիցը
և շարունակողը: Այդ մեր մեծ պարծանքն է:

Ուրեմն թույլ տվեք, Թանգագին բարեկամ
և ընկեր Ստալին, ցանկալ ձեզ յերկար տարի-
ներ լավ առողջութիւն: Առջևում աշխատանք և
պայքար դեռ շատ կա:

Այնուհետև գալիս են ստորագրու-
թյունները:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0205370

269/483

628